

УДК 911.37:502.131.1:501.175 (477.8) <https://doi.org/10.31713/vs220198>

Лико Д. В., д.с.-г.н., професор (Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне), **Мудрак О. В., д.с.-г.н. професор** (КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти», м. Вінниця), **Лико С. М., к.с.-г.н., професор**, **Портухай О. І., к.с.-г.н., доцент**, **Мартинюк В. О., к.геогр.н., професор**, **Зубкович І. В., аспірант**, **Якута О. О., аспірант** (Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне)

ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛОКАЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗАХІДНО-ПОЛІСЬКОГО РЕГІОНУ

В запропонованій статті проаналізовано геоекологічний стан території Козинської сільської об'єднаної територіальної громади (ОТГ) за такими показниками: структура земельного фонду, викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, водокористування і водовідведення, накопичення твердих побутових відходів, відсоток заповідності території. Побудовано картографічні моделі лісистості і сільськогосподарських угідь, розораності, показано співвідношення еколого-стабілізуючих угідь до антропогенно-трансформованих та розраховано коефіцієнт господарського освоєння ОТГ. На основі проведених досліджень встановлено, що у цій громаді дуже високий рівень антропогенного перетворення ландшафтних комплексів. За результатами SWOT-аналізу з'ясовано переважання слабких сторін екологічного блоку моделі сталого розвитку Козинської сільської ОТГ.

Ключові слова: сталий розвиток громади, селітебне навантаження, еколого-стабілізуючі угіддя, антропогенно-трансформовані угіддя, коефіцієнт господарського освоєння території.

Постановка проблеми. У XXI ст. спостерігається збільшення кількості стихійних лих, екологічних катастроф та надзвичайних ситуацій, які зумовлені зміною клімату. Таке різке зростання екологічних проблем нині властиве для більшості країн та регіонів світу. Причиною цього стали як природні трансформації на рівні ландшафтної сфери Землі, так і зміни, що викликані рівнем науково-технічного прогресу й стрімким збільшенням населення на нашій планеті. З огляду на це, актуалізуються питання щодо зміни підходів до розробки стратегій соціально-економічного розвитку країн, регіонів та ло-

кальних територій із врахуванням екологічної складової.

Потрібно зазначити, що глобальні проблеми сучасності тісно пов'язані з місцевим (муніципальним) управлінням. Ці проблеми на місцевому рівні перетворюються на конкретні негаразди, з якими безпосередньо стикається населення – неякісна питна вода, забруднені озера і річки, несанкціоновані сміттєзвалища, перевищення допустимих рівнів забруднюючих речовин у ґрунтах та повітрі тощо. За таких умов подолання глобальних проблем вимагає зусиль не лише урядів та законодавців, а насамперед місцевих громад, жителів міст і сіл.

Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (від 05.02.2015 р. № 157-VIII) [1] та низкою інших нормативно-правових документів, які стосуються місцевого самоврядування та державної регіональної політики, був даний старт адміністративно-територіальної реформи в Україні. Згідно проголошеної реформи нові самоврядні території – об'єднані територіальні громади (ОТГ) – отримали значні повноваження і відповідальність перед місцевими виборцями стосовно соціально-економічного розвитку, невід'ємною складовою якого стає екологічна політика для забезпечення сталого розвитку громади на локальному рівні.

Сталий розвиток громади – це вироблення нової свідомості людини і громадянина конкретної території, нового ставлення до своєї діяльності, яке потребує узгодженості дій усієї світової цивілізації, дотримання законів і норм, що забезпечують поєднання інтересів економіки, довкілля і добробуту людини як загальносвітових інтеграційних вимог людства [6].

Мета роботи – розкрити особливості геоекологічного стану локальної території (на прикладі новоствореної Козинської сільської ОТГ, Рівненська область) як передумови до її сталого соціально-економічного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Козинська сільська ОТГ (181,44 км²) була створена 28 серпня 2016 року у результаті об'єднання шести сільських рад (с/р) Радивилівського району Рівненщини, а саме: Березинівської, Добриводської, Жовтневої (сьогодні Ново-Пляшівська), Іващуківської, Козинської і Пустоиваннівської (рішення від 15, 18, 19, 22 і 27 квітня 2016 р.) з адміністративним центром у с. Козин [2; 3].

Для аналізу геоекологічного стану ОТГ були розглянуті такі показники: структура земельного фонду, викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, водокористування і водовідведення, накопичення твердих побутових відходів, відсоток лісистості і заповідності (рис. 1).

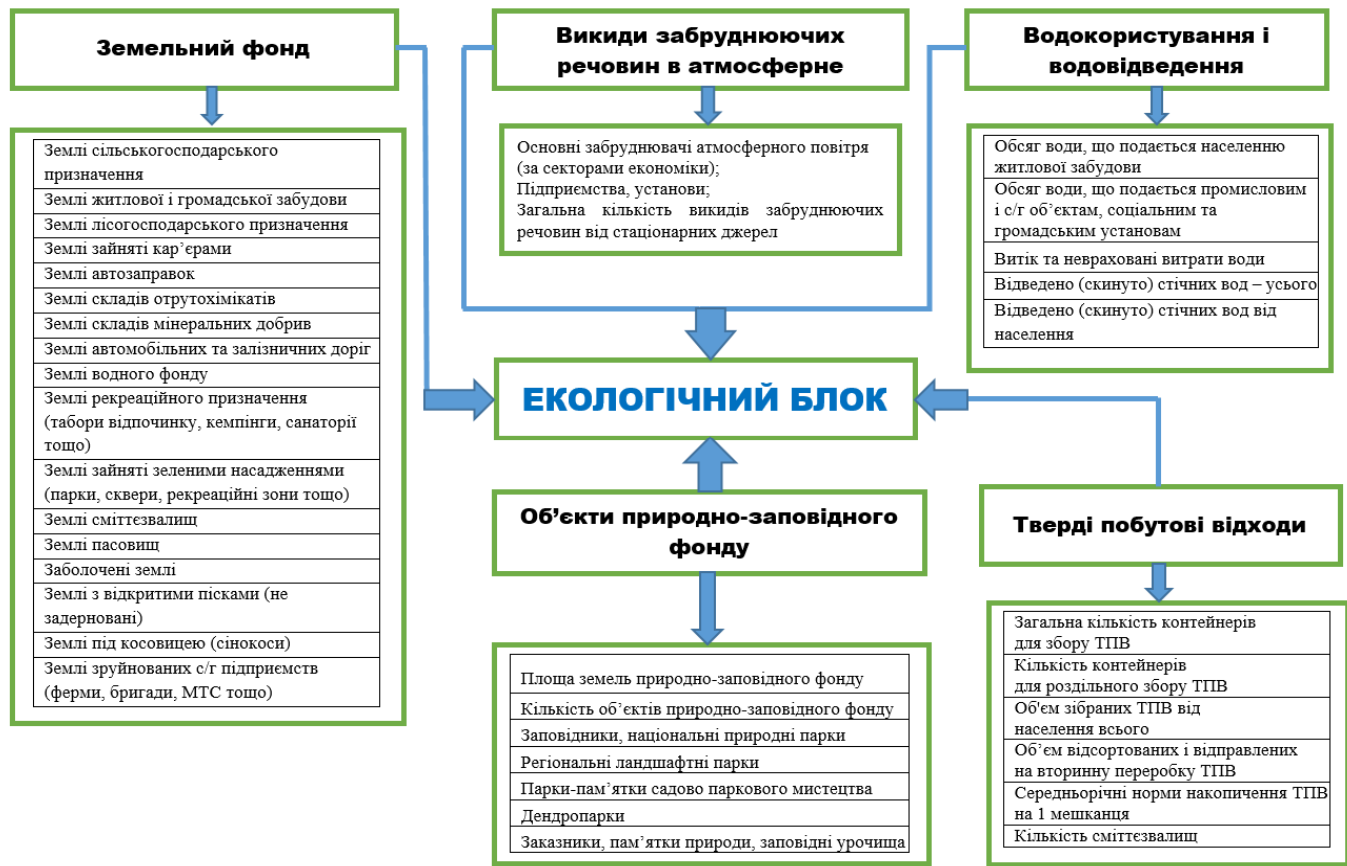

Рис. 1. Екологічний блок моделі сталого розвитку ОТГ

Земельний фонд. Земельні ресурси включають в себе сільськогосподарські угіддя, землі під господарськими будівлями і дворами, під господарськими шляхами і прогонами, землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва і відновлення родючості, землі тимчасової консервації, забруднені сільськогосподарські угіддя, які не використовуються в сільськогосподарському виробництві.

На території Козинської сільської ОТГ площа сільськогосподарських угідь становить 15300,56 га (84,3% від загальної площі), лісів – 1320,49 га (7,28%), рис. 2.

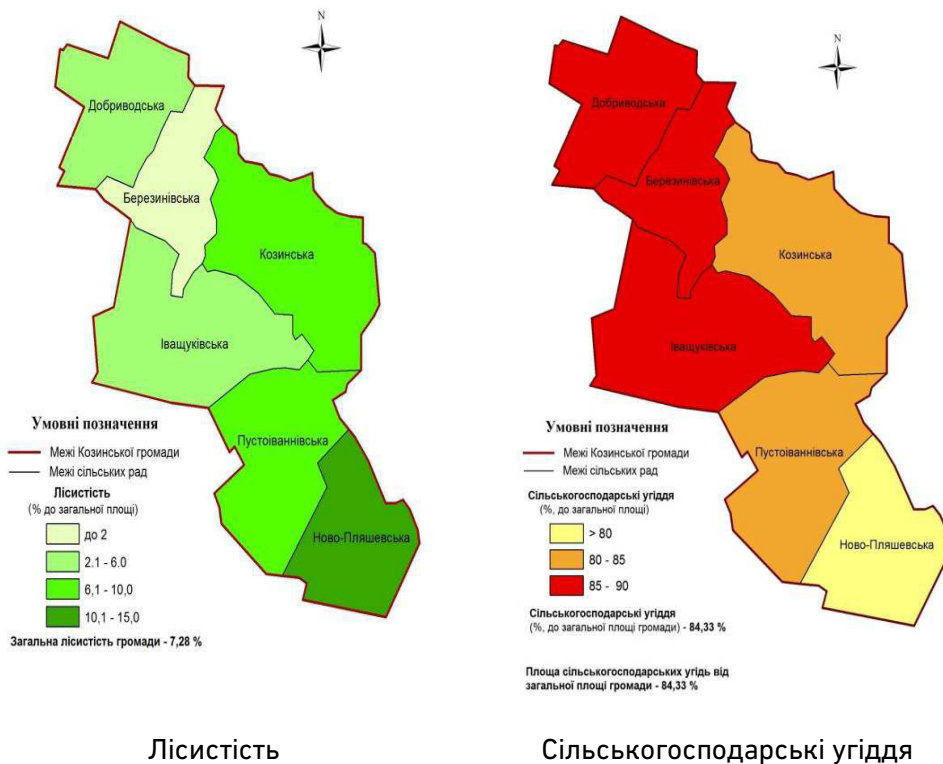

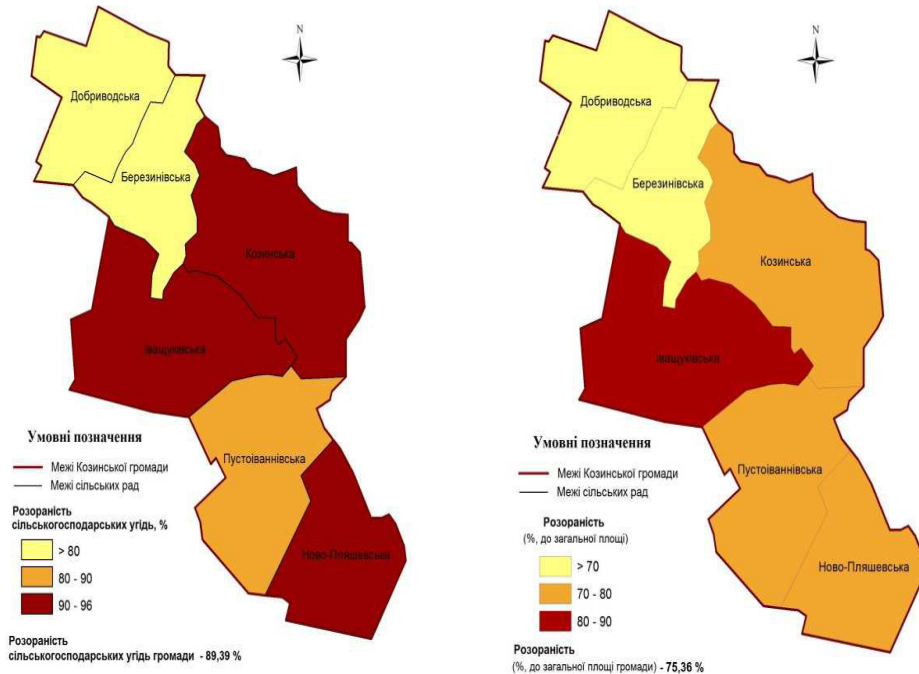
Рис. 2. Лісистість та сільськогосподарські угіддя Козинської сільської ОТГ

Високий показник лісистості (близько 15,0%) спостерігається на території Ново-Пляшівської с/р і дуже низький (1,39%) на території Березинівської с/р. В останній с/р необхідно показник лісистості оптимізувати хоча б до 4-5%.

Основну площу сільськогосподарських угідь складає рілля (13672,85 га), друге місце посідають пасовища (1295,95 га). Загалом розораність сільськогосподарських угідь у сільській громаді становить 75,36%, що є дуже високою і не відповідає умовам для збалансованого (сталого) розвитку агроєкосистем (рис. 3).

Дуже високий показник розораності сільськогосподарських

угідь (понад 90,0%) на територіях Іващуківської, Козинської і Ново-Пляшівської с/р. Менше 80,0% розораності сільськогосподарських угідь спостерігається в Березинівській, Добриводській с/р. Інша картографічна модель демонструє загалом розораність території Козинської сільської ОТГ. За цим показником територія Іващуківської с/р має найбільшу (більш 80,0%) розораність в громаді.

Розораність сільськогосподарських угідь сільських рад (% , 2018 р.)

Розораність території громади

Рис. 3. Розораність території Козинської сільської ОТГ

Важливим показником для ведення сільського господарства та отримання високих урожаїв і якісної продукції є родючість ґрунтів та їхній агроекологічний стан, що враховують при здійсненні якісної оцінки. Прийнятим для якісної оцінки ґрунтів є агроекологічний метод, який враховує сукупність основних властивостей, що характеризують здатність ґрунту забезпечувати потребу рослин у поживних речовинах і волозі в конкретних умовах повітряного, теплового режимів і реакції ґрунтового середовища. Для аналізу ґрунтів використані дані агрохімічної паспортизації полів та земельних ділянок, проведеної Рівненською філією ДУ «Інститут охорони ґрунтів України».

За агрохімічним балом більшість агровиробничих груп ґрунтів Козинської ОТГ характеризуються середньою якістю та відносяться

до V (51-60 бали) і VI груп (41-50 бали). Для них характерна помірна забезпеченість поживними речовинами і продуктивною вологою, врожайність спостерігається у широких діапазонах, залежно від ступеня окультурення. Такі ґрунти потребують застосування докорінних заходів з покращення їхніх властивостей та режимів [3; 4].

Важливою складовою в еколого-ландшафтному плануванні розвитку території є просторово-типологічна структура угідь громади, у тому числі селітебна структура (площа зайнята житловою та господарською забудовою). Картометричні дослідження показали, що колишні Козинська й Іващуківська с/р займають найбільшу площу в новоствореній громаді, відповідно 22,21% і 21,77% (таблиця).

Таблиця
Параметри сільських рад та селітебне навантаження Козинської ОТГ
(станом на 31.12.2016 р.)

№ з/п	Сільська рада	Площа, км ²	Відсоток від площі ОТГ, %	Селітебна площа, км ²	Відсоток від площі ОТГ, %
1	Березинівська	19,4	10,67	2,734	12,20
2	Добриводська	25,1	13,80	2,523	11,26
3	Іващуківська	39,6	21,77	4,693	20,94
4	Козинська	40,4	22,21	5,964	26,61
5	Новопляшівська	25,3	13,91	2,301	10,27
6	Пустоіваннівська	32,1	17,65	4,199	18,73
Разом		181,9	100,00	22,414	100,00

Найбільше селітебне навантаження має Козинська (26,61%) та Іващуківська сільські ради (20,94%), а на третьому місці Пустоіваннівська (18,73%). Загальний показник селітебного навантаження Козинської сільської ОТГ становить 12,32%. Слід у подальшому плано-мірно розвивати поселенську структуру в межах громади аби уникнути диспропорцій селітебного навантаження. З цією метою необхідно планувати інфраструктурні проекти для Березинівської, Добриводської, Новопляшівської сільських рад.

Тверді побутові відходи (ТПВ). На сьогоднішній день в межах Західно-Поліського регіону значних масштабів набуває проблема утворення й утилізації ТПВ, а у сільських населених пунктах – формування стихійних звалищ, відсутність відповідної техніки, контейнерів, обладнання для збору й утилізації ТПВ. Станом на 2015 р. на території Козинської сільської ОТГ було лише п'ять контейнерів для роздільного збору ТПВ, кількість яких зменшилася до двох у 2016–2017 рр. Об'єм зібраних ТПВ від населення впродовж 2015–2017 рр. знаходився у межах 3,508–3,876 м³.

Водокористування і водовідведення. Загальна протяжність мережі водопостачання (в т.ч. водогонів, вуличної водопровідної мере-

жі, внутрішньоквартальної і внутрішньодворової) у 2001 р. становила 3,5 км, а у 2010 р. збільшилась до 6,5 км і не змінювалась до цього часу. Найменша кількість будинків, що користувалися послугою централізованого водопостачання була у 2001 р. (128 будинків), до 2017 р. цей показник збільшився лише на два будинки (130 будинків). Водопостачання відбувається у режимі 24 год на добу. Більшість будинків громади користується водою із свердловин.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. На території Козинської сільської ОТГ функціонують лише малі переробні підприємства, кількість яких станом на 01.01.2017 р. становила лише 13 одиниць. Ці підприємства не мають суттєвого вкладу в забруднення атмосферного повітря громади.

Об'єкти природно-заповідного фонду. У межах ОТГ наявні чотири об'єкти природно-заповідного фонду.

Ботанічний заказник місцевого значення «Урочище «Савчуки» площею 65,3 га, який створений для збереження у заплаві р. Пляшівки чисельних популяцій орхідей та інших водно-болотних видів рослин. У прилеглий лісовій екосистемі виявлено центрально-європейський вид – астранцію велику (*Astrantia major* L.) і диз'юнктивний вид – лілію лісову (*Lilium martagon* L.), які занесені до Червоної книги України.

Комплексна пам'ятка природи місцевого значення «Зарічненський парк» площею 0,6 га на території фтизіо-пульмонологічного диспансеру «Козинський». Парк налічує понад 40 видів дерев та чагарників. Серед них – модрина європейська (*Larix decidua* Mill.), ясен звичайний (*Fraxinus excelsior* L.), сосна звичайна (*Pinus sylvestris* L.), ялина європейська (*Pinus sylvestris* L.), береза бородавчата (*Betula verrucosa* Ehrh) й інші види.

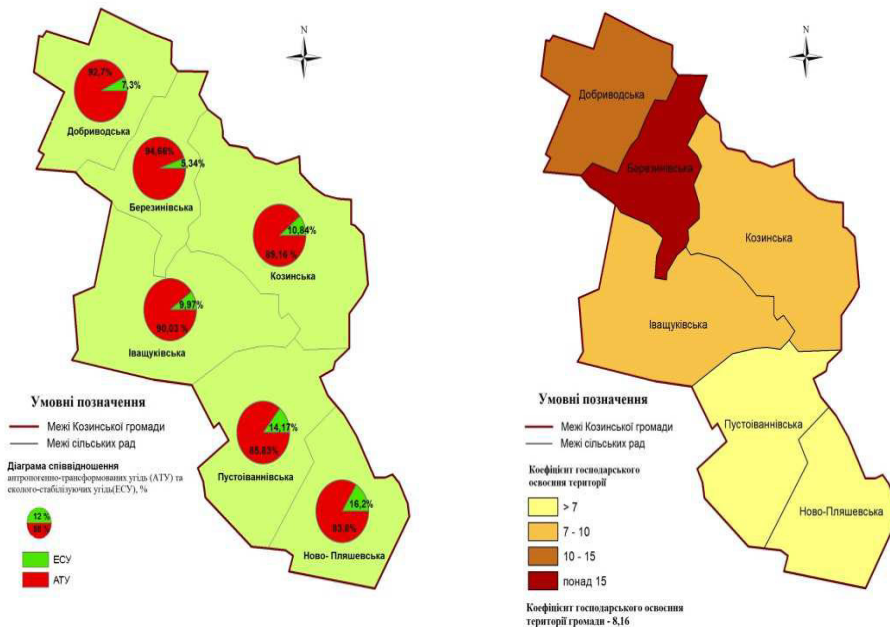
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Острів «Замок» площею 4 га. Пам'ятка природи знаходиться у заплаві річки Пляшівка на території острова, який є місцем відпочинку мешканців Козина. Неподалік острова знаходиться став. Острів відомий тим, що у XVII-XIX ст. тут існував замок, від чого й походить назва. У 60-х роках XX ст. на острові було закладено парк.

Заповідне болотне урочище «Пустиця» площею 4,3 га знаходиться поблизу с. Кам'яна Вербка. Основу урочища складає низинне болото карбонатного походження. Тут поширені рідкісні реліктові угруповання осоки Девелла (*Carex davalliana* Sm.) – виду, що внесений до Червоної та Зеленої книги України; трапляються осока волотиста (*Carex paniculata* L), китятки гіркуваті (*Polygala amarella* Crantz), незабудка литовська (*Myosotis lithuanica* (Schmalh.) Bess.), звіробій чотирикрилий (*Hypericum tetrapterum* Fr.) та інші види рослин [5]. Відсоток заповідності території Козинської сільської ОТГ є дуже низьким і становить 0,42.

Кадастрово-інвентаризаційна оцінка природних ресурсів і господарського освоєння Козинської сільської ОТГ дозволила виділити еколого-стабілізуючі та антропогенно-трансформовані угіддя. До еколого-стабілізуючих угідь (ЕСУ) віднесено лісовкриту площу, що становить 7,28% від загальної площі території, болота – 2,69%, водотоки – 0,19%, водойми – 0,83%, природоохоронні та рекреаційні землі – 0,42 та 0,6%. Загалом частка ЕСУ сільської ОТГ становить 12,01%.

У структурі антропогенно-трансформованих угідь (АТУ) найбільшу площу громади (75,36%) займають орні землі, на другому місці пасовища (7,25%) і на третьому – землі транспортного сполучення, ЛЕП та зв'язку (1,26%). Також сюди віднесено: багаторічні трави – 1,02%, сіножаті – 0,83%, житлова забудова – 0,96%, промислова і сільськогосподарська забудова – 0,1%, громадська (або муніципальна) забудова – 0,24%, землі під кар'єрами – 0,02%, інші оброблювані землі – 0,95%. Загалом, на частку АТУ в Козинській сільській ОТГ припадає 87,99%.

Модель співвідношення ЕСУ до АТУ території громади, а також диференціацію сільських рад за коефіцієнтом її господарського освоєння наведено на рис. 4.

Співвідношення ЕСУ та АТУ

Коефіцієнт господарського освоєння

Рис. 4. Геоекологічний стан Козинської сільської ОТГ за показниками господарського освоєння території

Показник ЕСУ на територіях с/р Козинської громади знаходиться в діапазоні від 5,34% (Березинівська с/р) до 16,20% (Ново-Пляшівська с/р). Відповідно, показник АТУ на цих територіях змінюється від 83,8 до 94,66%, що підтверджує дуже високий рівень перетворення ландшафтних комплексів. У цілому, співвідношення ЕСУ до АТУ виглядає так – 12,01%/87,99%. За коефіцієнтом господарського освоєння території (8,16) геоекологічний стан у Козинській сільській ОТГ є критичним, а найбільш гостра ситуація сьогодні склалася на території Березинівської с/р, де цей показник становить близько 18.

Для визначення впливу геоекологічного стану території Козинської ОТГ на її соціально-економічний розвиток було проведено SWOT-аналіз. Він включав у себе встановлення сильних (переваг) та слабких (обмеження) сторін екологічного блоку моделі сталого розвитку громади. Ці результати у подальшому можуть бути використані для формування і вибору цілей та завдань Плану соціально-економічного розвитку громади.

До сильних сторін екологічного блоку було віднесено такі:

- значна частка екологічно чистих територій;
- сприятливі природно-кліматичні та агроґрунтові умови для ведення сільського господарства та можливості переходу до органічного землеробства;
- відсутність перевищень допустимого вмісту забруднюючих речовин у питній воді та атмосферному повітрі.

До слабких сторін віднесено:

- високий рівень включення у господарський обіг земельних ресурсів, що загрожує збалансованості розвитку агроєкосистем;
- високий рівень перетворення ландшафтних комплексів;
- незначний відсоток заліснених територій;
- недосконала система поводження з твердими побутовими відходами;
- відсутність централізованої очистки систем водовідведення;
- недостатній відсоток заповідних територій згідно з вимогами Європейського природоохоронного законодавства [7].

Висновки. У результаті аналізу геоекологічного стану території Козинської сільської ОТГ виявлено дуже високий рівень перетворення ландшафтних комплексів, і, як наслідок, переважання слабких сторін екологічного блоку моделі сталого розвитку. У Плані дій соціально-економічного розвитку громади до пріоритетів і цілей необхідно включити, зокрема збалансування частки еколого-стабілізуючих угідь (ліси, луки, заболочені землі, водні об'єкти та ін.) з антропоген-

но-трансформованими (сільськогосподарські землі, орні землі, пасовища тощо) угіддями, оскільки таке співвідношення на сьогодні становить 12,01% до 87,99%.

Сучасний геоекологічний стан локальних територій необхідно враховувати при розробці стратегії соціально-економічного розвитку новоутворених ОТГ. Ігнорування екологічного чинника у подальшому розвитку громад призведе до формування екологічних загроз як для населення, так і для ландшафтних екосистем загалом.

1. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19> (дата звернення: 15.05.2019).
2. Лико Д. В. Комплексні підходи до розробки стратегії сталого соціально-економічного розвитку громади / Д. В. Лико, С. М. Лико, В. О. Мартинюк, О. І. Портухай, О. О. Якута. *Екологія/Ecology–2017. Шостий Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю*, м. Вінниця, 20–22 вересня, 2017 : зб. наук. праць. Вінниця : ВНТУ, 2017. С. 232.
3. Лико Д. В. Методологічні підходи та досвід розробки стратегії соціально-економічного розвитку локальних територій (на прикладі Козинської громади) у Рівненській області / Д. В. Лико, С. М. Лико, В. О. Мартинюк, О. І. Портухай, О. О. Якута. *Вісник НУВГП. Сер. Сільськогосподарські науки* : зб. наук праць. Рівне : НУВГП, 2018. Вип. 2(82). С. 31–45.
4. Геоэкологическая оценка состояния почв локальной территории для целей ведения органического земледелия / Д. В. Лыко, С. М. Лыко, В. А. Мартынюк, О. И. Портухай, О. А. Якута. *Актуальные проблемы наук о Земле. Использование природных ресурсов и сохранение окружающей среды* : сб. материалов Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. году науки в Респ. Беларусь, Брест, 25–27 сент. 2017 г. : в 2-х ч. Ин-т природопользования НАН Беларуси, Брест. гос. ун-т им. А. С. Пушкина; Брест. гос. техн. ун-т ; редкол.: А. К. Карабанов и др., науч. ред. А. К. Карабанов, М. А. Богдасаров. Брест : БрГУ, 2017. Ч. 2. С. 27–31.
5. Природно-заповідний фонд Рівненської області / під ред. Ю. М. Грищенка. Рівне : Волинські обереги, 2008. 2016 с.
6. Ткачук А., Кашевський В., Мавко П. Стратегічне планування у громаді : навчальний модуль. К. : ІКЦ «Легальний статус», 2016. 96 с.
7. Мудрак О. В., Мудрак Г. В. Екологічна політика як пріоритетна складова стратегії збалансованого розвитку Вінницької області : навчально-методичний посібник. Вінниця, 2017. 69 с.

REFERENCES:

1. Pro dobrovilne obiednannia terytorialnykh hromad : Zakon Ukrainy vid 5 liutoho 2015 roku № 157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19> (data zvernennia: 15.05.2019).
2. Lyko D. V. Kompleksni pidkhody do rozrobky stratehii staloho sotsialno-ekonomichnoho rozvytku hromady / D. V. Lyko, S. M. Lyko, V. O. Martyniuk,

O. I. Portukhai, O. O. Yakuta. *Ekolohiia/Ecology-2017. Shostyi vseukrainskyi zizd ekolohiv z mizhnarodnoiu uchastiu*, m. Vinnytsia, 20-22 veresnia, 2017 : zb. nauk. prats. Vinnytsia : VNTU, 2017. S. 232. **3.** Lyko D. V. Metodolohichni pidkhody ta dosvid rozrobky stratehii sotsialno-ekonomichnoho rozvytku lokalnykh terytorii (na prykladi Kozynskoi hromady) u Rivnenskkii oblasti / D. V. Lyko, S. M. Lyko, V. O. Martyniuk, O. I. Portukhai, O. O. Yakuta. *Visnyk NUVHP. Ser. Silskohospodarski nauky* : zb. nauk. prats. Rivne : NUVHP, 2018. Vyp. 2(82). S. 31-45. **4.** Heoekolohicheskaia otsenka sostoianiiia pochv lokalnoi terytorii dlia tselei vedeniia orhanicheskoho zemledeliia / D. V. Lyko, S. M. Lyko, V. A. Martyniuk, O. I. Portukhai, O. A. Yakuta. Aktualnye problemy nauk o Zemle. *Ispolzovanie prirodnykh resursov i sokhranenie okruzhaiushchei sredy* : sb. materialov Mezhdunar. nauch.-prakt. konf., posviashch. hodu nauki v Resp. Belarus, Brest, 25-27 sent. 2017 h. : v 2-kh ch. In-t prirodopolzovaniia NAN Belarusi, Brest. hos. un-t im. A. S. Pushkina; Brest. hos. tekhn. un-t ; redkol.: A. K. Karabanov i dr., nauch. red. A. K. Karabanov, M. A. Bohdasarov. Brest : BrHU, 2017. Ch. 2. S. 27-31. **5.** Pryrodno-zapovidnyi fond Rivnenskkoi oblasti / pid red. Yu. M. Hryshchenka. Rivne : Volynski oberehy, 2008. 2016 s. **6.** Tkachuk A., Kashevskiy V., Mavko P. Stratehichne planuvannia u hromadi : navchalnyi modul. K. : IKTs «Lehalnyi status», 2016. 96 s. **7.** Mudrak O. V., Mudrak H. V. Ekolohichna polityka yak priorytetna skladova stratehii zbalansovanoho rozvytku Vinnytskkoi oblasti : navchalno-metodychnyi posibnyk. Vinnytsia, 2017. 69 s.

Lyko D. V., Doctor of Agricultural Sciences, Professor (Rivne State University of Humanities, Rivne), **Mudrak O. V., Doctor of Agricultural Sciences, Professor** (Vinnytsia Academy of Continuing Education, Vinnytsia), **Lyko S. M., Candidate of Agricultural Sciences (Ph.D.), Professor**, **Portukhai O. I., Candidate of Agricultural Sciences (Rh.D.), Associate Professor**, **Martyniuk V. O., Candidate of Geographical Sciences (Ph.D.), Professor**, **Zubkovych I. V., Post-graduate Student**, **Yakuta O. O., Post-graduate Student** (Rivne State University of Humanities, Rivne)

GEOECOLOGICAL STATUS OF LOCAL TERRITORIES AS A PREREQUISITE FOR THE DEVELOPMENT OF RURAL UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES OF THE WEST POLISSIA REGION

The geocological status of the territory of the Kozyn Rural United Territorial Community (RUTC) has been analyzed by the following indicators: the structure of the land fund, emissions of pollutants into the air, water use and drainage, solid household waste, the percentage of conservation of the territory. The agrochemical points

of the most widespread agricultural production groups of soils, according to which they belong to the V and VI groups and characterized by average quality, are considered.

Cartographic models of forest and agricultural land, plowed land, the ratio of ecologically-stabilized lands (ESL) to anthropogenically-transformed lands (ATL) have been constructed. A significant excess of ATL over ESL was found (87.99% / 12.01%), which confirms a very high level of transformation of landscape complexes. The coefficient of economic development of the territory is calculated, which indicates the critical geo-ecological state of the RUTC.

According to the results of the SWOT analysis, the weaknesses of the ecological block of the sustainable development model of the Kozyn rural (RUTC) were identified, which included: high level of inclusion in the economic circulation of land resources, which threatens the balance of development of agroecosystems; high level of transformation of landscape complexes; a small percentage of forested areas; imperfect solid waste management system; lack of centralized cleaning of drainage systems; insufficient percentage of protected areas in accordance with the requirements of the European environmental legislation.

Keywords: sustainable development of the community, residential load, ecologically-stabilizing lands, anthropogenically-transformed lands, coefficient of economic development of the territory.

Лыко Д. В., д.с.-х.н., профессор (Ровенский государственный гуманитарный университет, г. Ровно), **Мудрак А. В., д.с.-х.н., профессор** (КВУЗ «Винницкая академия непрерывного образования», г. Винница), **Лыко С. М., к.с.-х.н., профессор, Портухай А. И., к.с.-х.н., доцент, Мартинюк В. А., к.геогр.н., профессор, Зубкович И. В., аспирант, Якута О. А., аспирант** (Ровенский государственный гуманитарный университет, Ровно)

ГЕОЭКОЛОГИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЯ ЛОКАЛЬНЫХ ТЕРРИТОРИЙ КАК ПРЕДПОСЫЛКА РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКИХ ОБЪЕДИНЕННЫХ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ОБЩИН ЗАПАДНО-ПОЛЕССКОГО РЕГИОНА

Проанализировано геоэкологическое состояние территории Козинской сельской объединённой территориальной общины (ОТО) по следующим показателям: структура земельного фонда, выбросы

загрязняющих веществ в атмосферный воздух, водопользование и водоотведение, твердые бытовые отходы, процент природоохраненных территорий. Построены картографические модели лесистости и сельскохозяйственных угодий, распаханности, соотношения эколого-стабилизирующих угодий к антропогенно-трансформированным и рассчитан коэффициент хозяйственного освоения ОТО. Выявлено очень высокий уровень преобразования ландшафтных комплексов в данной общине. По результатам SWOT-анализа установлено преобладание слабых сторон экологического блока модели устойчивого развития Козинской сельской ОТО.

***Ключевые слова:* устойчивое развитие общины, селитебная нагрузка, эколого-стабилизирующие угодья, антропогенно-трансформированные угодья, коэффициент хозяйственного освоения территории.**
